



HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO



Ilmasto- ja kiertotalouskokeilut 2022-2023

Elävä säätiö sr:

Poistotekstiilin paikallisen uusiokäytön
vahvistaminen ideakilpailun avulla



Pohjois-Savon liitto tukee
maakunnan
menestystä



Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



Poistotekstiilin paikallisen uusiokäytön vahvistaminen

- Toteuttaja Elävä säätiö sr, yhteyshenkilö Marjo Sneck, työ- ja ammattitaitovalmentaja, palvelumuotoilija
- Toteutui ajalla 1.12.2022-31.7.2023
- Budjetti 10 000 €
- Tavoiteena poistotekstiilin uusiokäytön vahvistaminen ideakilpailun avulla paikallisesti Pohjois-Savon alueella

- Poistotekstiilin erilliskeräyksen alkamisen myötä poistotekstiiliä kuljetetaan Pohjois-Savosta jatkojalostukseen 500km päähän Paimioon. Vain selluloosakuituiset tekstiilit voidaan hyödyntää, joten seka- ja tekokuituiset tekstiilit menevät poltettavaksi.
- Ideakilpailu KEKOn myötä jaettiin tietoa tekstiilin kierrätyksestä somessa ja ideointityöpajan avulla viriteltiin ideointia uusien poistotekstiilin käyttötapojen löytämiseksi. Ideakilpailuun tuli 26 ideaa, joista parhaimmat palkittiin ja niiden mallinnukset pääsivät näyttelyyn kauppakeskus Matkukseen.
- Aihe kiinnostaa ihmisiä, ihmiset haluavat kierrättää tekstiilit oikein ja toisaalta myös hyödyntävät poistotekstiilejä omassa arjessaan. Yhteistyökumppanuudessa on voimaa!



HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO



Poistotekstiilin paikallisen uusiokäytön vahvistaminen



HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Tavoite, toimenpiteet ja viestintä

Poistotekstiilin paikallisen uusiokäytön vahvistamiseksi Elävä säätiö julkisti joulukuussa 2022 ideakilpailu KEKOn, jonka tavoitteena oli löytää tekstiilijätteelle uusia käyttötapoja Pohjois-Savon alueella. Tavoitteena oli myös jakaa ihmisille tietoa poistotekstiiliin liittyen: Mitä on poistotekstiili, mikä ei ole poistotekstiiliä, missä sitä voi kierrättää ja miten sitä voi hyödyntää.

Poistotekstiilin erilliskeräys alkoi Suomessa vuoden 2023 alussa. Elävä säätiö lajittelee Jätekuukko Oy:n toimialueella kerätyt poistotekstiilit Kuopiossa ja Siilinjärvellä, josta jatkojalostukseen kelpaavat tekstiilit kuljetetaan noin 500km päähän Paimioon. Vain selluloosakuituiset tekstiilit voidaan tällä hetkellä hyödyntää, joten seka- ja tekokuituiset tekstiilit menevät poltettavaksi. Elävä säätiö halusi kokeilla, löytyisikö ideakilpailun avulla sopivia innovaatioita poistotekstiilien käyttöön yleisesti tai jopa säätiön omaan tuotantoon Elävä tuotteeksi.

Ideakilpailu KEKO oli kaikille avoin ideakilpailu, josta tiedotettiin Elävä säätiön verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavilla. Lisäksi aiheesta lähestyttiin sähköpostiviestein ja puheluin paikallisia kouluja, järjestöjä ja muita kulttuuri- ja kierrätysalan toimijoita, joille ehdotettiin yhteistyötä ideointityöpajojen, infotilaisuuksien ja materiaalipakettien muodossa. Puhelut tuottivat positiivisia jatkotoimia ja ideointityöpajoja järjestettiin yhteistyössä Kantin kestävän keskiviikko -tapahtumasarjan ja Jätekuukko Oy:n kanssa, Ingmanedun kanssa, Kuopion muotoiluakatemian kanssa sekä Elävä säätiön omilla pajoilla. Ideointityöpajat sisälsivät tietoa ja aktivoivaa ryhmätyöskentelyä sekä kokeiluja poistotekstiilimateriaalista.

Poistotekstiilin paikallisen uusiokäytön vahvistaminen



HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Kokeilun tulokset ja johtopäätökset

Ideakilpailu KEKO sai yhteensä 26 erilaista ideaa, mikä oli positiivinen yllätys. Suuri osa ideoista tuli ideointityöpajojen kautta, ja työpajat koettiin muutoinkin hyödylliseksi, sillä niissä saatiin jaettua tietoa tekstiilin kierrättämisestä sekä myös keskustelua aikaan. Tulleista ideoista useimmat soveltuvat hyvin kotona tehtäviksi, jo ennen kuin tekstiiliä vie kierrätykseen. Osaa ideoista kokeilemme tuotteistaa Elävä säätiöllä tehtäviksi tuotteiksi tai konsepteiksi, kuten paikkakangasmyyntipiste.

Kokeilun alussa tehty viestintäsuunnitelma oli kunniahimoinen ja pian huomattiin, että sen tahdissa on vaikea pysyä. Kokeiluun suunniteltu aikataulu venyi, jonka vuoksi somejulkaisuja sekä yhteydenottoja eri tahoihin ehdittiin tehdä vähemmän. Joka tapauksessa Facebookin kävijätilastojen mukaan poistotekstiiliin liittyviä julkaisuja käytiin katsomassa satoja kertoja, siihen oltiin tyytyväisiä! Kauppakeskus Matkukseen kootussa KEKO-näyttelyssä pääsivät parhaimmat ideat julkisesti esille Elävä säätiön uudessa toimipisteessä. Näyttelyn paikkakangasmateriaalipiste oli herättänyt erityisesti kiinnostusta, siitä oltiin jo ostamassa kangaspaloja paikkauksiin.

Poistotekstiilin Kuopion lajittelupisteessä havaittiin, että alkuvuodesta kerätyn tekstiilin laatu on parantunut sitä edelliseen pilotointijaksoon verrattuna. Tämä tarkoittaa sitä, että poistotekstiilin mukana on tullut vähemmän sinne kuulumatonta ja yhtenä vaikuttajana tähän koemme olevan tiedotuksen lisääntymisen.

Ihmiset ovat löytäneet poistotekstiilin kierrätyspisteet ja materiaalia tulee edelleen paljon. Elävä säätiö sai mielenkiintoisia ideoita poistotekstiilin hyödyntämiseksi ja ideoiden kehittäminen tuotteiksi on käynnissä. Kokeilusta poiki myös linkkejä yhteistyöhön eri tahojen kanssa.

Poistotekstiilin paikallisen uusiokäytön vahvistaminen



HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Kokeilua seuraavat askeleet ja kokeilun skaalattavuus

Ideakilpailu KEKOn sopivimpia ideoita on alettu kehittää konsepteiksi ja tuotteiksi Elävä säätiön käsi- ja taideteollisessa tiimissä. Paikkakangasmyyntipiste on selkeästi yksi kehiteltävä konsepti, siihen löytyy materiaalia poistotekstiilikeräyksestä ja siihen voidaan hyödyntää niin seka- kuin tekokuitujakin. Myös toiseksi tullutta akustista taulua kehitellään eteenpäin ja alustavia ideoita yhteisölliseksi taideteokseksi poistotekstiilimateriaalista on heitetty ilmaan myös yhteistyökumppaneidemme kanssa.

Ideakilpailua ja siihen liittyviä ideointityöpajoja on mahdollista toteuttaa jatkossakin ja työpajan pitämiseen liittyvä ohjeistus on tehty. Innovaatiokilpailuasetelmaa poistotekstiilin hyödyntämiseen kokeiltiin jo toistamiseen, Savonia AMK:n ohjaamassa Tekstiili-innovaatio Hackathonissa Kuopiossa toukokuussa 2023. Viikon tehokkaan työskentelyn ja palvelumuotoilun menetelmien avulla yrittäjistä, yrityksistä ja opiskelijoista koostunut osallistujakaarti sai kehitellä konseptin poistotekstiilihaasteen selättämiseksi.

Seuraavat askeleet kulkevat Elävä säätiöllä muun muassa Sauma-hankkeen mukana, jossa selvitetään tekstiilivirtoja ja niiden hyödyntämistä Pohjois-Savon alueella.

Kuvia kokeilusta



HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

